

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

สัญญาซื้อขายและสัญญาจ้างทำของมีผลของสัญญาที่ไม่เหมือนกัน สัญญาที่คู่สัญญาได้มีการทำขึ้นจะเป็นสัญญาใดระหว่างสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างทำของจะกระทบต่อสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของคู่สัญญาอย่างมากอันนำมาซึ่งข้อโต้แย้งที่แตกต่างกัน ผลของความแตกต่างของสัญญาซื้อขายกับสัญญาจ้างทำของคือ แบบของสัญญาและหลักฐานในการฟ้องร้อง การโอนกรรมสิทธิ์ของทรัพย์สินที่ได้มีการทำขึ้น การรับบาปเคราะห์ในภัยพิบัติของทรัพย์สิน อายุความในการฟ้องร้อง ประเด็นภาระทางภาษี และการเลิกสัญญา โดยแม้ว่าความแตกต่างในผลของสัญญาในด้านภาระทางภาษีในปัจจุบันไม่ค่อยมีความแตกต่างกันระหว่างสัญญาทั้งสอง เนื่องจากการนำเอาภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าเพื่อลดการเก็บภาษีซ้ำซ้อน แต่ผลความแตกต่างในประการอื่นๆก็ยังคงมีอยู่และมีความสำคัญเช่นเดียวกัน การพิจารณาเพื่อหาหลักเกณฑ์และหลักกฎหมายในการนำมาใช้เพื่อแยกความแตกต่างของสัญญาทั้งสองจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมาก การจะรู้ว่าคู่สัญญาที่สิทธิหน้าที่อย่างไรจำเป็นต้องพิจารณาก่อนว่าสัญญาที่ได้ทำขึ้นนั้นเป็นสัญญาใด

ในทางปฏิบัติปัญหาในการแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาทั้งสองมีอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นการที่คู่สัญญาไม่ได้มีการระบุชื่อของสัญญาที่ผูกพันกัน หรือมีการระบุไว้แต่ชื่อสัญญาดังกล่าวอาจไม่ตรงกับเนื้อหาข้อสัญญาในสัญญา หรือชื่อสัญญาที่ต้องการผูกพันกันขัดต่อหลักกฎหมายของสัญญาเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาจากหลักกฎหมายโดยทั่วไปสัญญาซื้อขายมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อ ส่วนสัญญาจ้างทำของที่ผู้รับจ้างมีหน้าที่หลักคือ “กระทำการ” ถ้ามีหน้าที่ประการเดียวก็จะมีประเด็นเกี่ยวกับในเรื่องความใกล้เคียงกับสัญญาซื้อขาย แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากในบางครั้งผู้รับจ้างมักมีหน้าที่กระทำการและส่งมอบทรัพย์สินและโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้ว่าจ้าง อีกทั้งผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาสัมภาระทั้งหมดจึงมีความใกล้เคียงกับสัญญาซื้อขายมาก นอกจากนี้การตกลงซื้อขายทรัพย์สินขนาดที่ต้องทำขึ้นมาโดยผู้ขายและผู้ขายออกสัมภาระทั้งหมด ก็มีความใกล้เคียงกับสัญญาจ้างทำของมาก ในประเด็นเหล่านี้จึงมีวิธีคิดที่แยกความแตกต่างในสองสัญญานี้คือ หลัก

สาระสำคัญของสัญญา หลักเจตนาของคู่สัญญา หลักการตรวจตรา และหลักสัมภาระ โดยหลักต่างๆที่กล่าวมานี้ล้วนมีข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งในการนำมาใช้ดังนี้ หลักสาระสำคัญของสัญญาเป็นการพิจารณาจากสาระสำคัญของสัญญาซื้อขายและสัญญาจ้างทำของ โดยเป็นการที่พิจารณาว่าคู่สัญญามุ่งในการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินหรือมุ่งในผลสำเร็จของการทำงานเป็นสำคัญ หลักสาระสำคัญนี้จะใช้พิจารณาได้ดีเมื่อเห็นได้ชัดว่าคู่สัญญามุ่งอย่างใดเป็นสำคัญ เช่นในตัวอย่างจ้างแพทย์ในการตรวจ วินิจฉัยโรคและรักษา ซึ่งมีการจ่ายยาที่มีราคาแพงมากและอาจมีราคาสูงกว่าค่าแพทย์ในการตรวจโรคก็ตาม สัญญาดังกล่าวชัดเจนมากกว่าคู่สัญญามุ่งถึงฝีมือและการทำงานในการตรวจและรักษาโรคของแพทย์ สัญญาที่คู่สัญญาทำขึ้นจึงเป็นสัญญาจ้างทำของ และแม้ว่าคู่สัญญาจะตกลงหรือต้องการให้เป็นสัญญาซื้อขายก็เป็นสิ่งที่ไม่สามารถกระทำได้ แต่อย่างไรก็ดีสัญญาที่คู่สัญญาทำขึ้นบางสัญญาอาจไม่ชัดเจนความคู่สัญญาให้ความสำคัญกับสิ่งใดมากกว่าระหว่างผลสำเร็จของการทำงานกับการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือในสัญญาประเภทที่มีทั้งองค์ประกอบการทำงานและทรัพย์สิน ตัวอย่างเช่นการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยในบ้านทั้งหลัง ถ้าในกรณีนี้ไม่สามารถพิจารณาได้ชัดว่าคู่สัญญามุ่งในการโอนกรรมสิทธิ์ของอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือการติดตั้งที่ต้องอาศัยทั้งฝีมือและความชำนาญเพื่อให้การติดตั้งเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจะพิจารณาว่าคู่สัญญามุ่งประสงค์อย่างไรคงเป็นการยากในการพิจารณา หลักสาระสำคัญจึงไม่สามารถใช้ในการพิจารณาได้ หลักเจตนาของคู่สัญญาเป็นการพิจารณาเพื่อค้นหาเจตนาที่แท้จริงของคู่สัญญา โดยอาจจะพิจารณาเจตนาของคู่สัญญาได้จากชื่อของสัญญา การประกอบกิจการเป็นกิจธุระไม่ใช่ครั้งคราว ข้อตกลงในสัญญา หรือทางปฏิบัติระหว่างกันและปกติประเพณี หลักเจตนาของคู่สัญญานี้สามารถใช้ได้ดีเมื่อเจตนาของคู่สัญญาได้มีการแสดงไว้อย่างชัดเจน เช่นมีการกำหนดชื่อสัญญาไว้หรือมีข้อตกลงที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มีลักษณะชัดเจนว่าเป็นสัญญาใด และในกรณีที่หลักสาระสำคัญไม่สามารถพิจารณาสัญญาที่ทำขึ้นได้ เช่นในตัวอย่างการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยในบ้านทั้งหลัง หลักเจตนาสามารถนำมาใช้พิจารณาได้ว่าสัญญาที่ทำขึ้นเป็นสัญญาใด หรือในตัวอย่างเช่นการติดตั้งผ้าเบรกในรถยนต์ การไปติดตั้งในร้านที่ขายผ้าเบรกซึ่งมีการติดตั้งให้ด้วยจะเป็นสัญญาซื้อขาย แต่ถ้าเอารถเข้าอู่ซ่อมรถเพื่อตรวจเช็คตามปกติหรือตรวจเมื่อพบสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นก็ตาม แล้วพบว่าผ้าเบรกหมดจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนผ้าเบรก สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาจ้างทำของ อย่างไรก็ตาม หลักเจตนาของคู่สัญญาอาจมีปัญหาในการนำมาใช้พิจารณาสัญญาได้ เมื่อพบว่าไม่ได้มีการตกลงถึงชื่อสัญญา ชื่อสัญญากับข้อตกลงนั้นมีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกัน หรือเจตนาของคู่สัญญาขัดต่อลักษณะทางกฎหมายของสัญญา หลักเจตนาของคู่สัญญาดังกล่าวจะไม่นำมาใช้ในการ

แยกความแตกต่าง หลักการตรวจตราเป็นหลักที่นำมาใช้ยืนยันว่าสัญญาที่สร้างขึ้นเป็นสัญญาจ้างทำของหรือไม่ เพราะการตรวจตราการงานเป็นสิ่งที่กฎหมายได้กำหนดไว้ในสัญญาจ้างทำของเพื่อพิจารณาว่าการทำงานถูกต้องหรือตามกำหนดเวลาที่ได้มีการตกลงกันในสัญญาหรือไม่ ขณะเดียวกันในสัญญาซื้อขายสำหรับทรัพย์สินในอนาคตก็อาจมีการตกลงให้มีการดูหรือตรวจสอบการผลิตของผู้ขายได้เช่นกัน โดยคู่สัญญาสามารถตกลงกันได้ตามหลักเสรีภาพในการทำสัญญาหลักดังกล่าวจึงไม่สามารถมาใช้แยกความแตกต่างได้โดยตรง หากแต่ใช้ยืนยันในการแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาทั้งสองได้บ้างเท่านั้น หลักสัมภาระเป็นหลักที่ใช้พิจารณาในกรณีสัญญาประเภทที่ผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหาสัมภาระทั้งหมดหรือส่วนหลักและระหว่างการทำงานและสัมภาระเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ หลักสัมภาระเป็นการเปรียบเทียบความสำคัญและมูลค่าระหว่างการงานกับสัมภาระที่นำมาใช้ในการทำเป็นทรัพย์สินใหม่ขึ้น เช่น ตัวอย่างการจ้างศิลปินในการวาดภาพเหมือน เมื่อพิจารณาระหว่างการงานในการวาดภาพกับสัมภาระที่ใช้ในการวาด ไม่ว่าจะเป็นผ้าใบหรือสีแล้ว ความสำคัญหรือมูลค่าของสัมภาระเทียบไม่ได้เลยกับการงานในการวาด หลักสัมภาระจึงเป็นหลักหนึ่งที่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาซื้อขายกับสัญญาจ้างทำของได้ดี อย่างไรก็ตามในกรณีที่ระหว่างการงานกับสัมภาระมีความสำคัญเท่ากันหรือมีมูลค่าใกล้เคียงกัน และการตีค่ามูลค่าระหว่างการงานกับสัมภาระก็ยังไม่มีความชัดเจน

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาถึงแนวความคิดในการแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาทั้งสองชนิด การแยกสัญญาออกเป็นประเภทดังกล่าวมีประโยชน์และทำให้ง่ายต่อการพิจารณา การศึกษากฎหมายของต่างประเทศทั้งประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมันพบว่า การแยกสัญญาออกเป็นประเภทต่างๆซึ่งมีลักษณะเดียวกันของสัญญาที่สร้างขึ้น จะสามารถแยกความแตกต่างได้อย่างชัดเจนมากขึ้น

การศึกษากฎหมายต่างๆที่นำมาใช้ในการแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาซื้อขายกับสัญญาจ้างทำของเมื่อพิจารณาลักษณะของสัญญาต่างๆที่คู่สัญญาได้มีการทำขึ้นในทางปฏิบัติประกอบกับหลักทางกฎหมายของสัญญาซื้อขายและสัญญาจ้างทำของพบว่า แนวความคิดและหลักกฎหมายต่างๆมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ไม่มีหลักใดที่สามารถวินิจฉัยแยกความแตกต่างของสัญญาได้ครอบคลุมทุกสัญญา เมื่อพิจารณาได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่ผู้ร่างกฎหมายรับรู้สัญญาผสมเช่นเดียวกับประเทศเยอรมัน การตีความสัญญาที่ได้มีการทำขึ้นว่าเป็น

สัญญาใดกับผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อความรับผิดชอบจึงเป็นสิ่งที่ไม่มีปัญหาในกฎหมายไทย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีปัญหาและทำให้การแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาทั้งสองอาจจะมีความผิดพลาดเพราะการแยกว่าเป็นสัญญาอย่างหนึ่งอาจกระทบต่อการเยียวยาของคู่สัญญา เช่นเมื่อพิจารณาว่าเป็นสัญญาจ้างทำของ กฎหมายที่ได้กำหนดการรับประกันโดยปริยายของทรัพย์ที่มีการโอนกันจะไม่นำมาใช้ซึ่งประเทศอังกฤษแก้ปัญหาโดยไม่ต้องแยกว่าเป็นสัญญาใด และพิจารณาตามข้ออ้างตามฟ้องว่าเป็นในส่วนขององค์ประกอบใด แล้วใช้กฎหมายตามธรรมชาติขององค์ประกอบของสัญญานั้น ประเทศอเมริกาก็มีการนำหลัก gravamen test มาใช้ เช่นเดียวกันซึ่งการนำมาใช้ดังกล่าวจึงเป็นการที่ไม่พิจารณาแยกสัญญาที่มีการทำขึ้นว่าเป็นสัญญาใดระหว่างสัญญาซื้อขายกับสัญญาจ้างทำของ แต่เป็นการเลือกการใช้กฎหมายตามองค์ประกอบส่วนที่ได้มีการโต้แย้งเป็นประเด็นปัญหาในเวลาฟ้อง แนวดังกล่าวมีลักษณะของการแก้ปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกับประเทศอังกฤษนั่นเอง ส่วนในประเทศไทยดังที่กล่าวมาแล้วว่า กฎหมายรับรู้สัญญาที่มีลักษณะผสมซึ่งในกรณีที่สัญญามีการส่งมอบและโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ ปัญหาความชำรุดบกพร่องของสัญญาที่ทำขึ้นไม่ว่าจะเป็นสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างทำของ จึงไม่มีความแตกต่างกัน และผลของความแตกต่างของกฎหมายประการอื่นๆจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงลักษณะทางกฎหมายของสัญญาและเจตนาของคู่สัญญา การแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาทั้งสองของประเทศไทยจึงสามารถพิจารณาต้องพิจารณาหลักต่างๆประกอบกันซึ่งแนวในการวิเคราะห์และวินิจฉัยมีวิธีคิดดังนี้

1. สัญญาที่มีวัตถุประสงค์ในการกระทำการเท่านั้น ไม่มีการส่งมอบงานที่ทำสำเร็จให้แก่คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายอย่างแน่นอน เช่น จ้างหมอฟันถอนฟัน จ้างหมอฟันอุดหินปูน จ้างทนายความว่าความ หรือจ้างนักร้องมาร้องเพลงในวันเกิด เป็นต้น

2. สัญญาที่สัมภาระเป็นของผู้ว่าจ้างทั้งหมด และผู้รับจ้างมีหน้าที่กระทำการอันเกี่ยวกับกับสัมภาระนั้นและส่งมอบทรัพย์ที่ทำขึ้นแก่ผู้ว่าจ้าง ไม่ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายอย่างแน่นอน เช่น จ้างให้ช่างตัดเสื้อตัดเสื้อโดยมีการเตรียมผ้าและกระดุมไปให้ด้วย เป็นต้น

3. สัญญาที่กรรมสิทธิ์โอนตามกฎหมายลักษณะทรัพย์แล้ว ไม่ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายเลย ซึ่งประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

3.1 สัญญาที่สัมภาระในส่วนประธานเป็นของผู้ว่าจ้าง และผู้รับจ้างมีหน้าที่กระทำการอันเกี่ยวกับสัมภาระนั้นและส่งมอบทรัพย์ที่ทำขึ้นแก่ผู้ว่าจ้าง เช่น จ้างพ่นสีรถยนต์โดยช่างจัดหาสีมาพ่น เป็นต้น

3.2 สัญญาที่อสังหาริมทรัพย์เป็นของผู้ว่าจ้าง และผู้รับจ้างมีหน้าที่กระทำการก่อสร้างลงบนอสังหาริมทรัพย์นั้น เช่น จ้างก่อสร้างบ้านลงในที่ดินของผู้ว่าจ้าง เป็นต้น

4. สัญญาที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งมอบทรัพย์สินและโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งเท่านั้น โดยที่ในขณะที่ทำสัญญาทรัพย์สินที่ตกลงจะส่งมอบมีอยู่แล้วและไม่มีภาระงานใดๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับสัญญา ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขายอย่างแน่นอน เช่น ซื้อยาที่ขายในร้านของชำ ซื้อข้าวราดแกง ซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือซื้อกรอบพระที่ได้มีการทำไว้แล้ว ซื้อเอกสารที่ร้านถ่ายเอกสารได้มีการถ่ายไว้เสร็จแล้ว เป็นต้น

5. สัญญาที่มีวัตถุประสงค์ในการส่งมอบทรัพย์สินและโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน และมีวัตถุประสงค์ในการกระทำการด้วย สัญญาดังกล่าวจึงเป็นสัญญาที่มีองค์ประกอบผสมกันระหว่างการซื้อขายและการจ้างทำของ ไม่ว่าในขณะที่ทำสัญญามีทรัพย์สินนั้นอยู่แล้วหรือผู้รับจ้างเป็นผู้มีหน้าที่ในการจัดหา การพิจารณาสามารถพิจารณาโดยเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างการกระทำกับการส่งมอบทรัพย์สินซึ่งใช้หลักสาระสำคัญและหลักเจตนามาใช้ในการพิจารณาประกอบกันได้ ดังนี้

5.1 ถ้าวัตถุประสงค์ของสัญญามีทั้งนี้กระทำการและส่งมอบทรัพย์สินโดยถือคุณค่าของการส่งมอบทรัพย์สินสำคัญยิ่งกว่า ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขาย เช่น ซื้อแอร์พร้อมติดตั้ง ซื้อเครื่องซักผ้าพร้อมติดตั้ง ซื้อปั้มน้ำพร้อมติดตั้ง ซื้ออุปกรณ์กันขโมยพร้อมติดตั้งหรือซื้อระบบ Teleconference พร้อมติดตั้ง เป็นต้น

5.2 ถ้าวัตถุประสงค์ของสัญญามีทั้งนี้กระทำการและส่งมอบทรัพย์สินโดยถือคุณค่าของการกระทำการสำคัญยิ่งกว่า ไม่ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขาย เช่น จ้างช่างซ่อมรถซึ่งต้องมีการเปลี่ยนอะไหล่ด้วย จ้างช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนอะไหล่ด้วย จ้างช่างทาสีซึ่งต้องมีการเปลี่ยนอะไหล่ด้วย จ้างช่างถ่ายวิดีโอวันแต่งงาน จ้างหมอในการรักษาโรคที่มีการจ่ายยาในการรักษาหรือจ้างปูพรมที่ต้องมีแผ่นปูพรม เป็นต้น

5.3 ถ้าวัตถุประสงค์ของสัญญาทั้งนี้กระทำการและส่งมอบทรัพย์สินมีความสำคัญเท่ากัน หรือไม่พบว่าคู่สัญญาให้ความสำคัญแก่หนึ่งกระทำการหรือส่งมอบทรัพย์สิน การเปรียบเทียบมูลค่าระหว่างหนึ่งกระทำการกับหนึ่งส่งมอบทรัพย์สินสามารถนำมาใช้พิจารณาแยกความแตกต่างได้ เช่น ซื้อคอมพิวเตอร์ซึ่งต้องมีการติดตั้งและวางระบบพร้อมทั้งออกแบบโปรแกรมเพื่อให้ใช้ทำงานตามวัตถุประสงค์เฉพาะของกิจการได้ เมื่อไม่พบว่าระหว่างการส่งมอบคอมพิวเตอร์ หรือการติดตั้ง วางระบบและออกแบบโปรแกรมสิ่งใดสำคัญยิ่งกว่า การพิจารณาก็สามารถทำได้โดยเปรียบเทียบมูลค่าของคอมพิวเตอร์กับการติดตั้ง วางระบบและออกแบบโปรแกรม โดยถ้ามูลค่า

ของคอมพิวเตอร์มากกว่า ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขาย และถ้าการติดตั้ง วางระบบและออกแบบ โปรแกรมมีมูลค่ามากกว่า ไม่ถือว่าเป็นสัญญาซื้อขาย

6. สัญญาที่สัมภาระเป็นของผู้รับจ้างและการทำงานกับสัมภาระเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้ สัญญาประเภทนี้เป็นสัญญาที่ยากที่สุดในการพิจารณาแยกความแตกต่างระหว่างสัญญาซื้อขาย กับสัญญาจ้างทำของ เพราะระหว่างการทำงานกับสัมภาระได้ประกอบกันขึ้นเป็นทรัพย์สินใหม่ การจะพิจารณาว่าคู่สัญญามุ่งหรือให้ความสำคัญกับสิ่งใดมากกว่าระหว่างการกระทำหรือการโอนกรรมสิทธิ์ทำได้ยากมาก เนื่องจากคู่สัญญามุ่งและให้ความสำคัญทั้งคู่ ดังนั้นในการพิจารณาว่า สัญญาที่คู่สัญญาได้ทำขึ้นนั้นเป็นสัญญาใดระหว่างสัญญาซื้อขายกับสัญญาจ้างทำของต้องใช้หลักสัมภาระที่เป็นการเปรียบเทียบกันระหว่างการทำงานกับสัมภาระที่ใช้ในการประกอบเป็นทรัพย์สินขึ้นใหม่ และหลักเจตนาของคู่สัญญาในการพิจารณา โดยถ้าสัมภาระเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าการทำงานที่ทำลง สัญญานั้นจะเป็นสัญญาซื้อขาย เช่น สั่งผลิตเสาไฟ สั่งผลิตเครื่องบิน สั่งผลิตอิฐทนไฟ หรือสั่งอาหารตามสั่ง เป็นต้น แต่ถ้าคู่สัญญามุ่งถึงการทำงานที่ทำลงซึ่งไม่ว่าจะเป็นฝีมือและความชำนาญ หรือการใช้เครื่องมือของผู้รับจ้างกับการทำงานของคู่สัญญาที่คู่สัญญาได้ทำขึ้นเป็นสัญญาจ้างทำของ เช่น จ้างทนายความในการร่างพินัยกรรมหรือร่างสัญญา จ้างทำฟันปลอมทั้งชุด จ้างช่างถ่ายภาพในงานรับปริญญาหรือการจ้างจิตรกรวาดภาพ ตัวอย่างเหล่านี้ชัดเจนว่าคู่สัญญามุ่งถึงฝีมือและการทำงานของคู่สัญญาเป็นสำคัญและแม้ในที่สุดลูกค้าต้องการได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่สร้างขึ้นก็ตาม

ถ้าสัญญาที่คู่สัญญาได้ทำขึ้นนั้นเป็นสัญญาใดไม่สามารถพิจารณาได้จากหลักสัมภาระ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างการทำงานและสัมภาระแล้ว หลักเจตนาของคู่สัญญาก็จะนำมาใช้ในการพิจารณาว่าสัญญาที่สร้างขึ้นเป็นสัญญาใด โดยพิจารณาทั้งชื่อของสัญญา การประกอบกิจการเป็นกิจธุระไม่ใช่ครั้งคราว ข้อตกลงในสัญญา และทางปฏิบัติระหว่างกันและปกติประเพณี เพราะเมื่อได้พิจารณาความสำคัญระหว่างการทำงานกับสัมภาระแล้ว เจตนาของคู่สัญญาในการมุ่งผูกพันเป็นสัญญาใดก็จะไม่ขัดต่อหลักกฎหมายของสัญญาซึ่งเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งของหลักเจตนาของคู่สัญญา ดังนั้นเมื่อคู่สัญญาต้องการผูกพันกันเป็นสัญญาใดจึงเป็นตามสัญญานั้น เช่น จ้างทำเสื้อขนสัตว์ซึ่งระหว่างขนสัตว์ที่เป็นสัมภาระกับการงานในการตัดเสื้อที่ต้องอาศัยฝีมือและความชำนาญ ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญทั้งคู่ การเปรียบเทียบว่าคู่สัญญามุ่งหรือให้ความสำคัญกับสิ่งใดมากกว่าไม่สามารถพิจารณาได้อย่างชัดเจน จึงต้องพิจารณาจากหลักเจตนาของคู่สัญญา และถ้าพบว่าคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งได้ประกอบธุรกิจเป็นการซื้อขายแล้ว

การสั่งทำเสื้อขนสัตว์ดังกล่าวจึงแสดงถึงเจตนาในการทำเป็นสัญญาซื้อขาย สัญญาที่ทำขึ้นจึงเป็นสัญญาซื้อขาย

อย่างไรก็ดีถ้าหลักสัมภาระในการเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างการทำงานกับสัมภาระและหลักเจตนาของคู่สัญญาไม่สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาสัญญาที่คู่สัญญาได้ทำขึ้นและต้องพิจารณาว่าสัญญาเป็นสัญญาใด หลักสัมภาระซึ่งเป็นการเปรียบเทียบมูลค่าระหว่างการทำงานกับสัมภาระก็จะนำไปใช้เพื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างสัญญาซื้อขายและสัญญาจ้างทำของ (โปรดดูแผนภาพขั้นตอนและวิธีคิด)

